

Primaria

# Lingua 3

Programación

## Unidade 11

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliábeis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

## 1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

### Título

O día que naceu o trigo

### Descrición da unidade

Coa primavera comeza un novo trimestre, cheo de flores, versos e diversas celebracións. A primavera é, precisamente, o eixe temático desta unidade, introducida por unha lectura que combina a poesía e o conto. Estas datas de conmemoración do libro constitúen o momento propicio para traballar diversos xéneros e animar o alumnado a elaborar as súas propias creacións. A partir dos textos, traballaranse o léxico, a gramática e a ortografía. E para rematar, unha proposta que pon a proba as competencias.

Un dos principais obxectivos é que os alumnos vexan as súas novas aprendizaxes de maneira atractiva e motivadora, que gocen aprendendo.

A través das diferentes actividades propostas na unidade, preténdese que os alumnos e as alumnas adquiren e reforcen os coñecementos seguintes:

- Comprensión do sentido xeral dun texto, oral ou escrito.
- Léxico referido á primavera.
- Sufixos diminutivos.
- Identificación e uso das formas do pronome persoal.
- Palabras con *b*.
- Composición de pareados.
- Identificación dalgunhas características da poesía: versos, estrofas e rima.
- Aspectos culturais de alcance internacional.

### Temporalización:

Abril

## 2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Utilizar correctamente o léxico referido á primavera.
- Recoñecer e formar diminutivos cos sufixos *-iño/-iña*.
- Coñecer e aplicar con corrección as formas tónicas do pronome persoal.
- Utilizar as formas átonas do pronome persoal en construcións sinxelas.
- Escribir correctamente palabras con *b*.
- Recoñecer as características básicas dos textos poéticos: verso, estrofa e rima.

### 3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Audición do poema e do conto iniciais cunha actitude favorable.</li> <li>• Lectura e comprensión dun poema e dun conto.</li> <li>• Adquisición de novo vocabulario referido á primavera e formación de palabras mediante sufixos diminutivos.</li> <li>• Identificación e uso dos pronomes persoais.</li> <li>• Palabras con <i>b</i>.</li> <li>• Composición de pareados.</li> <li>• Identificación dalgunhas características básicas dos textos poéticos.</li> <li>• Coñecemento dalgúns aspectos culturais de alcance internacional: o Día do Libro.</li> </ul>	1. escoitar textos orais en silencio, mostrando interese e respecto.	1.1. escoita textos orais atentamente.
	2. Ler un poema e un conto con fluidez e comprensión.	2.1. Le un poema e un conto con fluidez e corrección. 2.2. Comprende o sentido global dun texto e responde cuestións de comprensión.
	3. Enriquecer o vocabulario con palabras referidas á primavera e formar palabras mediante sufixos diminutivos.	3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido á primavera e palabras novas. 3.2. Recoñece e forma diminutivos cos sufixos <i>-iño/-iña</i> .
	4. Introducir conceptos gramaticais básicos: os pronomes persoais.	4.1. Coñece e aplica con corrección as formas do pronome persoal.
	5. Escribir correctamente palabras con <i>b</i> .	5.1. Escribe correctamente palabras con <i>b</i> .
	6. Elaborar pareados sinxelos.	6.1. Coñece e aplica técnicas para a creación de pareados.
	7. Recoñecer as características básicas dos textos poéticos: verso, estrofa e rima.	7.1. Analiza as características básicas dos poemas: verso, estrofa e rima.
	8. Aprender algúns aspectos da cultura de alcance internacional.	8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos da cultura global.

#### 4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita textos orais.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• CD-Audio do LA.</li> </ul>
2.1. Le un poema e un conto con fluidez e corrección.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Suxestións metodolóxicas da PD.</li> </ul>
2.2. Comprende o sentido global dun texto e responde cuestións de comprensión.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Selección de actividades do LA.</li> <li>• Ficha de comprensión lectora dos RF.</li> </ul>
3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido á primavera e palabras novas.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Selección de actividades do LA.</li> </ul>
3.2. Recoñece e forma diminutivos cos sufixos <i>-iño/-iña</i> .	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Selección de actividades do LA.</li> <li>• Actividade 1 de reforzo dos RF.</li> <li>• Actividades propostas na PD.</li> </ul>
4.1. Coñece e aplica con corrección as formas do pronome persoal.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Selección de actividades do LA.</li> <li>• Actividade 2 de reforzo e actividades 1 e 2 de ampliación dos RF.</li> <li>• Actividades propostas na PD.</li> </ul>
5.1. Escribe correctamente palabras con <i>b</i> .	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Selección de actividades do LA.</li> <li>• Actividade 3 de reforzo e actividade 3 de ampliación dos RF.</li> <li>• Actividades propostas na PD.</li> <li>• CD-Audio do LA (ditado).</li> </ul>
6.1. Coñece e aplica técnicas para a creación de pareados.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Selección de actividades do LA.</li> </ul>
7.1. Analiza as características básicas dos poemas: verso, estrofa e rima.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Selección de actividades do LA.</li> <li>• Actividades 4 e 5 de reforzo dos RF.</li> </ul>
8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos da cultura global.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Selección de actividades do LA.</li> <li>• Proposta de aprendizaxe cooperativa na primeira dobre páxina desta unidade da PD.</li> <li>• Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.</li> </ul>

## 5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Ler, comprender e comentar textos.	Entende os textos propostos para a realización das actividades.
	Gozar coa lectura.	Desenvolve o interese cara á lectura como fonte de aprendizaxe e entretemento.
	Captar o sentido dos textos orais.	Garda silencio e desenvolve a atención necesaria para entender o sentido dun texto.
	Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.	Entende a importancia de respectar as normas gramaticais e ortográficas para unha mellor expresión.
	Expresarse oralmente e por escrito de maneira ordenada e clara.	Exprésase con corrección.
	Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.	Elabora creacións propias aplicando técnicas literarias.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Realizar argumentacións con esquemas lóxico-matemáticos.	Aplica o razoamento dedutivo.
	Interactuar co contorno natural de maneira respectuosa.	Valora e coida o contorno ambiental.
	Aplicar os coñecementos matemáticos en situacións reais.	Ordena información seguindo unha orde secuencial.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar canles de comunicación audiovisual para facilitar o traballo.	Utiliza as TIC como apoio para a aprendizaxe.
	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta información verbal e gráfica.
<i>Aprender a aprender.</i>	Empregar o dicionario como fonte de información.	Manexa o dicionario como apoio para a aprendizaxe e para resolver as actividades.
	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión dos contidos.	Mellora a capacidade de memorización mediante o recitado e a escoita de textos poéticos. Utiliza técnicas de traballo que facilitan a aprendizaxe.

	Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes.	Realiza actividades seguindo unhas pautas.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolve as distintas intelixencias múltiples.	Oriéntase nos espazos cotiáns.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Valora, respecta e coida os espazos naturais.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostra unha actitude responsable na realización das tarefas e interese por mellorar.
	Asumir responsabilidades e dar conta delas.	Valora a paisaxe e mostra unha actitude de compromiso en relación coa conservación do medio.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Coida a presentación nas actividades desenvolvidas.
	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Goza coa poesía e coa riqueza do contorno natural.
	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Interésase por coñecer algunhas actividades culturais de carácter global.

## 6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

### Tarefa 1: Comentario da lectura

- Escoitamos o poema e o conto iniciais no CD-Audio ou lémosllelos en voz alta aos alumnos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas e actividades da PD, e coa ficha de comprensión lectora dos RF.

### Tarefa 2: Vocabulario

- Aprendemos o léxico referido á primavera no LA e co apoio do dicionario.
- Traballamos a formación de diminutivos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coa ficha de reforzo dos RF.

### Tarefa 3: Gramática

- Aprendemos no LA a identificar os pronomes persoais.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

### Tarefa 4: Ortografía

- Aprendemos outros usos do *b* (*bu-*, *bur-*, *bus-* e *br*, *bl*) no LA.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Escoitamos o ditado no CD-Audio.
- Completamos con actividades da PD e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

### Tarefa 5: Expresión

- Aprendemos no LA a compoñer pareados.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.

### Tarefa 6: Literatura

- Aprendemos no LA algunhas características da poesía: verso, estrofa e rima.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos coa ficha de reforzo dos RF.

### Tarefa 7: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso da unidade do LA e do LD.
- Recompilamos as actividades para o portfolio do alumno.
- Completamos con actividades da PD.

### Tarefa 8: A nosa cultura

- Aprendemos no LA aspectos culturais de alcance internacional.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD.

- Realizamos outras actividades, que propón a primeira dobre páxina desta unidade da PD, de traballo cooperativo.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

## 7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- Deberán reforzarse as habilidades de comprensión lectora e expresión escrita, así como a recitación e a expresión oral a través dos textos que achega a unidade.
- Tendo en conta que estes textos son fundamentalmente poéticos, cobra especial importancia entoar adecuadamente, ler respectando as pausas e marcando o ritmo, modular a voz... Para iso, ha de facerse fincapé na escoita atenta, de maneira que aprendan a dramatizar un texto a partir dun modelo dado. Tamén haberá que traballar a desinhibición, particularmente con aqueles alumnos e alumnas para os que actuar ante un público represente maior dificultade.
- Suxerimos aproveitar o poema e o conto que abren a unidade para falar sobre a experiencia dos escolares en canto á primavera: como os días se fan máis longos, o tempo mellora, podemos pasar máis tempo fóra da casa, os campos cambian de cor...
- Como na unidade anterior, aconsellamos organizar diferentes actividades relacionadas coa lectura, para conmemorar o Día do Libro: contacontos, exposicións, monicreques, obradoiros, etc.
- Así mesmo, convén fomentar o aspecto lúdico da linguaxe, mediante o xogo, as actividades de creación e o traballo cooperativo.
- Cómpre, coma sempre, fixar hábitos de traballo e habituar ao alumnado ao manexo correcto do dicionario.

## 8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Lingua:

- O CD-Audio que acompaña o libro do alumno.
- Dicionario de lingua (*Dicionario Xerais de Primaria*).
- Caderno complementario ao libro do alumno.
- Cadernos de ortografía e murais ortográficos.
- A caixa dos contos.
- Recursos fotocopiáveis da Proposta didáctica.
- Bibliografía:
  - Ánxela Gracián: *As bolboretas douradas*, Sotelo Blanco Edicións, col. Infantil e xuvenil.
  - Lita Rivas: *Flor de vento*, Ed. Ir indo, col. Elefante contacontos.
  - Teresa Núñez: *A fada do abano verde*, Ed. Everest-Galicia, col. Infantil-Xuvenil.
  - Ursula Heize: *A nena de ouro*, Edicións Xerais, col. Merlín.
  - Víctor Raga: *Mi madriña, que paisaxe!*, Edicións Xerais, col. O club da ciencia.
  - VV.AA.: *De cando a primavera cría que era inverno*, Ed. Xunta de Galicia, col. Lagarto pintado.



### Recursos dixitais

- Libro dixital: os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña á Proposta didáctica, cos recursos fotocopiabes.
- Información de interese:
  - Carteis editados para a visibilización da biblioteca escolar e as súas funcións (2008-2014):  
<http://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog/?q=node/496>  
<http://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog/?q=node/563>
  - Voz Natura:  
<http://www.voznatura.com/home/index.php>
  - Maleta de poesía:  
[http://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog/files/diptico\\_maleta.pdf](http://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog/files/diptico_maleta.pdf)
  - Guía de poesía para nenos de entre 3 e 8 anos:  
[http://cultura.xunta.es/programas/programa.php?id=programa\\_171&lg=gal](http://cultura.xunta.es/programas/programa.php?id=programa_171&lg=gal)

## 9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade.
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Avaliación do traballo competencial.

## 10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades advirto no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

## 11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?

